

Wat u moet weten over glyphosaat

Na de “Monsanto Papers” berichtte ieder mediakanaal quasi dagelijks over glyphosaat. Maar wat is glyphosaat nu eigenlijk? Komt er ook zonder dat u het wilt glyphosaat in uw lichaam? En moet u zich zorgen maken? Met deze vijf vragen bent u weer volledig mee.

Birgit Janssen – Gwendolyn Maertens

Wat is glyphosaat?

Glyphosaat is een chemische stof die het actieve bestanddeel vormt van verscheidene onkruidverdelgers (bv. Roundup). Zulke middelen worden o.a. gebruikt op landbouwgronden waarop een gewas (vaak granen of aardappelen) wordt gezaaid of geplant, op spoorwegen, in tuinen ...

1

2

Krijgt u glyphosaat binnen via voeding?

Ja. Verdelgers op basis van glysofaat zijn vandaag nog altijd één van de meest gebruikte onkruidbestrijders. Worden ze bijvoorbeeld op maïsplantages gespoten, dan kunnen er residuen van glyphosaat in uw popcorn achterblijven. Om na te gaan in welke mate zulke residuen aanwezig zijn in voeding, kochten wij een steekproef van 30 producten gaande van brood, ontbijtgranen over havervlokken tot spaghetti. In acht producten troffen we effectief residuen van glyphosaat aan, maar bij allemaal waren die hoeveelheden ruim onder het wettelijke maximale residugehalte. Voor producten die bestemd zijn voor menselijke of dierlijke consumptie gelden er namelijk strikte maxima voor bestrijdingsmiddelen.

Maar vermoedelijk krijgen we ook kleine hoeveelheden glyphosaat binnen via inhalatie wanneer de velden worden bespoten. In 2013 werd de urine van inwoners van 18 Europese steden onderzocht. In bijna de helft van de stalen troffen de onderzoekers toen residuen van glyphosaat aan. De RTBF deed twee jaar geleden de studie over en vond in alle stalen residuen van glyphosaat. Ook bij personen die een biologisch eetpatroon hadden ...

3

Is glyfosaat schadelijk voor uw gezondheid?

Daar bestaat helaas nog altijd geen duidelijk antwoord op. In maart 2015 werd glyfosaat als “waarschijnlijk” kankerverwekkend geclassificeerd door het Internationaal Centrum voor Kankeronderzoek (IARC), een deel van de Wereldgezondheidsorganisatie. Enkele maanden later spraken twee Europese agentschappen dat tegen. Het Europese Voedselagentschap EFSA concludeerde dat er geen gevaar is voor de mens. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen ECHA bevestigde dat, maar waarschuwde wel voor mogelijke oogletsels. Dat alles is uiteraard verre van geruststellend.

Daarbij komen dan nog de “Monsanto papers” waarover de media de afgelopen weken uitvoerig berichtten. Medewerkers van het bedrijf Monsanto – de chemiereus achter verdelger Roundup – zouden onderzoeken en wetenschappers naar hun hand hebben gezet. Dat blijkt nu uit een lek van mailverkeer.

Om duidelijkheid te scheppen in deze wetenschappelijke controverse en eindelijk een correct en wetenschappelijk onderbouwd antwoord te krijgen op de vraag of glyfosaat al dan niet schadelijk is voor uw gezondheid, is er dan ook dringend nood aan een onafhankelijk onderzoek naar glyfosaat.

Maar in feite volstaat dat nog niet. Glyfosaat op zich kan immers niet doordringen tot een plant, daarvoor heeft het hulpstoffen nodig. Daarom bestaan verdelgers altijd uit een “formulering”, een combinatie van verschillende stoffen. Roundup bestaat bijvoorbeeld uit de combinatie van glyfosaat en POE-tallowamine en die combinatie zou schadelijker zijn dan glyfosaat op zich. Maar ook naar zulke combinaties is er vooralsnog veel te weinig onderzoek verricht.

Zijn verdelgers op basis van glyfosaat toegelaten in België?

Enkel voor landbouwers is het gebruik van dergelijke verdelgers nog toegestaan. Net voor het ter perse gaan van dit nummer verbood federaal minister van Landbouw Borsus de verkoop van verdelgers op basis van glyfosaten voor particulieren. Het gebruik ervan is echter een gewestelijke aangelegenheid. In Wallonië is het particulier gebruik vanaf juni 2017 verboden. Professioneel gebruik is nog altijd toegestaan. Brussel verbiedt eveneens het gebruik van zulke verdelgers voor particulier gebruik. Professioneel blijven ze er vooralsnog wel toegelaten. Vlaanderen daarentegen stond lange tijd zowel het professioneel als particulier gebruik van verdelgers op basis van glyfosaat toe. Op het moment van het ter perse gaan van dit nummer lanceerde Vlaams minister van Natuur en Landbouw echter het voorstel om het particulier gebruik ervan te verbieden tot er duidelijkheid bestaat over de gezondheidsrisico's.

4

5

Wat willen wij?

Er is in onze ogen onvoldoende onafhankelijk onderzoek. Er moet dringend worden onderzocht welke invloed glyfosaat (en de combinatie met hulpstoffen) kan hebben, zeker ook op kwetsbare groepen. Verder moet het onderzoek naar ecologisch verantwoorde alternatieven voor glyfosaat in de landbouw ook worden versneld. In tussentijd moet het gebruik van zulke verdelgers worden verboden op plaatsen waar het risico op blootstelling hoog is. Het gaat dan om particulier gebruik, maar ook het gebruik in scholen, ziekenhuizen en langs spoorwegen. Wij pleiten ervoor om de vergunning van glyfosaat voorlopig uit voorzorg niet te verlengen. Dat hadden wij, samen met de Bond Beter Leefmilieu en Greenpeace, al doorgegeven aan enkele federale ministers, in de hoop dat ons land dat standpunt zou innemen op Europees niveau. Helaas was de federale regering niet gevoelig voor onze argumenten. De Europese Unie moet eind dit jaar beslissen of ze de vergunning voor glyfosaat opnieuw voor 15 jaar goedkeurt. Wij blijven alleszins druk uitoefenen op alle niveaus van de Belgische en Europese overheid om de regelgeving te verscherpen.

